Modeller – Analys, samband och jämförelser

Visuellt stöd, begriplighet, hanterbarhet - Undervisning, Årskurs 1-3

Syfte

Exemplet visar eleverna hur de ska göra för att lära sig, till exempel att analysera och reflektera. Ge eleverna stöd i form av strukturer eller mallar.

Läraren reflekterar om vägen till att kunna något

Ja, för det första är det viktigt att eleverna får *öva det som jag bedömer*. Att man som lärare inte fyller lektionen med föreläsning och faktafrågor för att sedan testa av hur väl ”eleven kan resonera kring samband, orsaker och konsekvenser”.

Det är ju då givetvis lika viktigt att man tillhandahåller *verktyg* för eleverna som gör att de kan utveckla det som jag ser att de behöver utveckla. Förr kunde jag säga till eleven ”du måste bli bättre på att fördjupa ditt resonemang”. Punkt. Jag kanske gav ett och annat exempel, men jag visade inte *hur eleven skulle göra* för att fördjupa. Nu arbetar jag mycket utifrån *modeller,* till exempel sambandsmodellen. Det hjälper eleverna att hitta nya perspektiv på olika frågeställningar. Det kan vara svårt för eleverna att själva komma på dessa olika infallsvinklar. -Är inte det att hjälpa eleven för mycket? säger vissa. Absolut inte! Jag hävdar att det är *nödvändigt* att visa eleverna konkret hur de ska göra för att utvecklas. Jag gör en stödmall. Resonemanget är fortfarande deras. ”Men för de svagare eleverna? Är inte detta för avancerat”, undrar vissa. Givetvis inte. I undervisningen måste *verktygen anpassas för eleven, inte eleven för verktygen.*

En sambandsmodell

Modellen kan ses som en ”lathund” för eleverna att ha framför sig och följa när de övar på att fördjupa, utveckla och bredda sitt resonemang. Den visar på att det finns olika orsaker och konsekvenser, sociala, politiska, ekonomiska, miljörelaterade.

Modell för fördjupad analys, framtagen av Östergårdsskolans SO-grupp:

CC BY NC SA

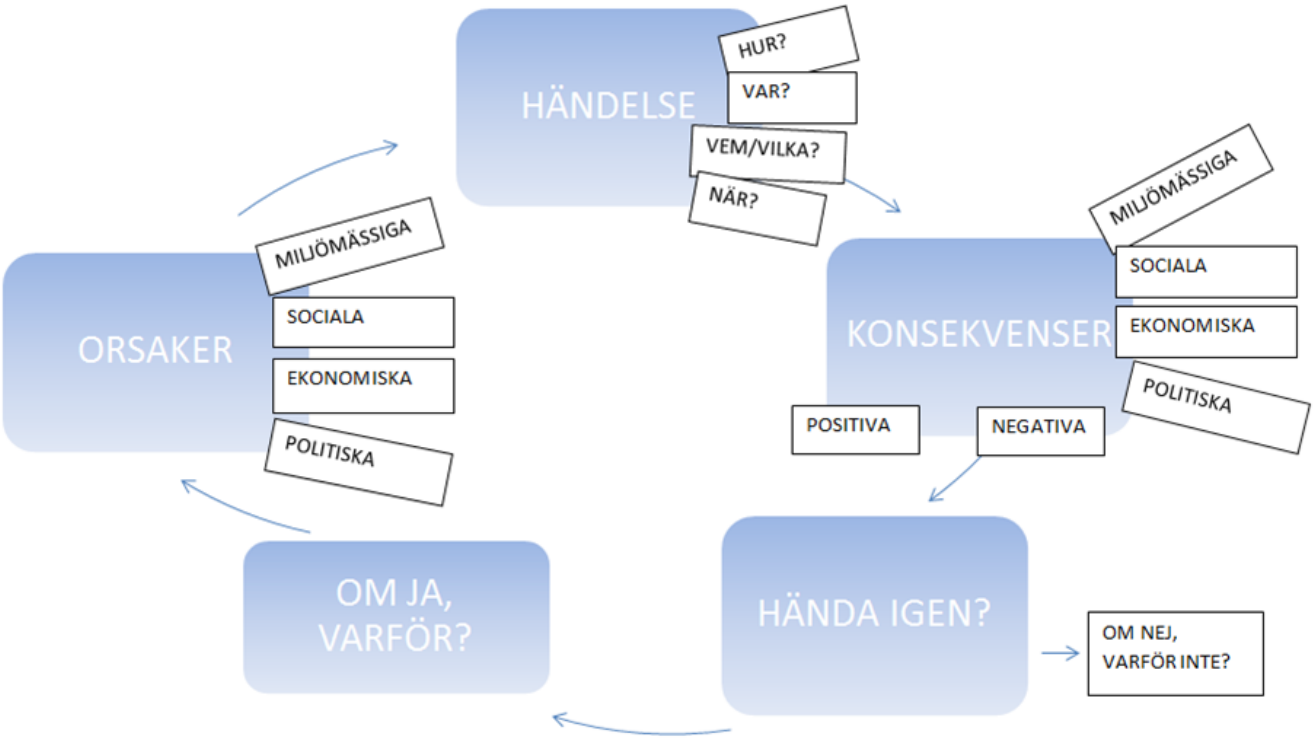

En analysmodell

Ett verktyg jag använder mig mycket av i mitt klassrum är *analysmodellen.* En modell som presenterats av Göran Svanelid och tydligt visar eleverna hur de ska resonera kring *orsaker – konsekvenser*. Denna modell passar in i alla ämnen och årskurser. Sätt in till exempel ”hedersmord” , ”bråk på rasten”, ”miljöförstöring” eller ”Andra världskriget” i rutan där det står händelse. Eleverna får struktur på sitt resonemang.

Nedan en analysmodell för att se orsaker/konsekvenser och åtgärder:

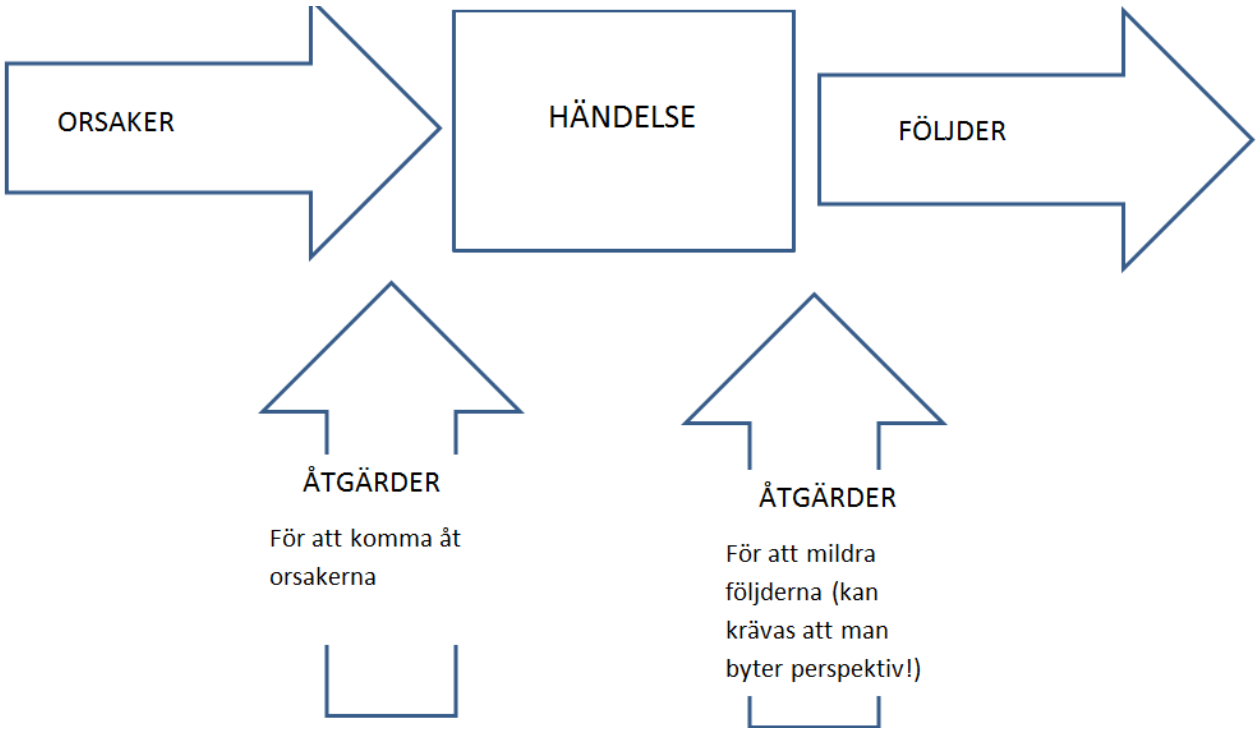

Begreppsmallar

Ett tredje sätt att skapa struktur är att man gör begreppsmallar och stödstrukturer som eleverna kan använda när de arbetar med till exempel begreppsförmågan. I mallen nedan arbetade eleverna med källkritiska begrepp och använde dessa för att resonera kring två olika källors trovärdighet. Källa 1 var en flipp från Youtube som hette ”9/11 was an inside job”, källa 2 var i detta fall en summering av kommissionens rapport som presenterades efter 11:e september. De båda källorna visar två helt olika perspektiv på samma händelse.

Genom att skapa en begreppsmall har eleverna ett handfast och konkret verktyg att använda sig av. De fick själva fylla i alla rutor, vända och vrida på källorna, använda de källkritiska begreppen, diskutera sig fram till svar tillsammans med klasskamraterna. Genom att de har orden/begreppen och en tydlig mall framför sig skapar jag en ram för eleverna att förhålla sig till. Rutorna fylls av elevernas egna resonemang.

Riktad skrivning där begreppsmall används:

Källa	Syfte	Vinklad	Trovärdig	Perspektiv	Objektiv
9/11 was an inside job					
Commission Report – a summary					

CC BY NC SA